

Mihaela DUNGA și Felix ARȚUCHE

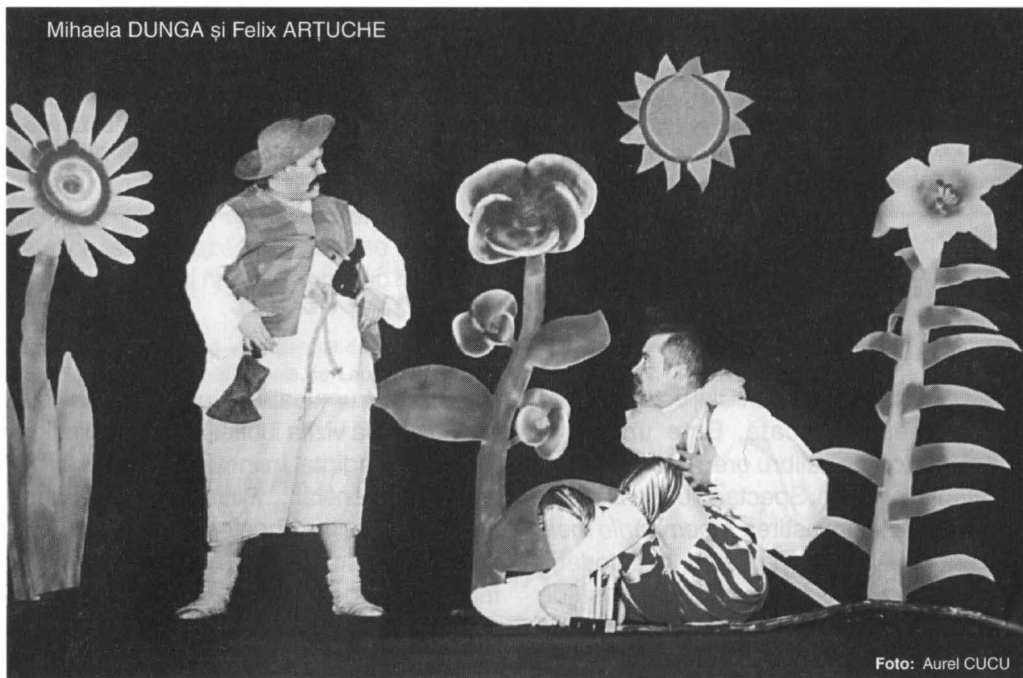

Foto: Aurel CUCU

Delia VOICU

Spectacolul bucuriei

Mai fermecător decât spectacolul de pe scenă a fost, la Teatrul de Păpuși din Baia Mare, cel pe care l-au oferit, din sală, copiii: un spectacol al bucuriei fără margini, al exuberanței nestăvilite. Peste emoția așteptării, cu seducătoarele ei manifestări se așterne, la primul acord muzical, subit, liniștea. De fapt, un alt fel de emoție. Într-adevăr, copiii formează, așa cum s-a spus de-atâtea ori, „publicul ideal”: sunt receptivi, au o disponibilitate sufletească impresionantă, intră imediat în convenție și înțeleg, prin neștiut mister, toate semnele, toate codurile. Apreciază metafora teatrală, sunt capabili de o percepție artistică superioară, sunt generoși. Sunt atenți și participativi, atâta vreme cât se „întâmplă ceva”. Când nu se petrece nimic interesant (în timpul schimbării decorului, de exemplu), se plimbă, nestingheriți, printre scaune, împărtășesc impresii, râd, plâng, vor acasă, vor afară, sau vor la mama (ultimele cuvinte

le-aș fi putut scrie între ghilimele, pentru că le-am auzit, rostite, întocmai).

Celebrii eroi ai lui Cervantes îi invită pe cei mici într-o călătorie fantastică, în lumea dezumanizată și grotescă a păpușilor-legume. Contrastul dintre personajele umane și păpușile de cârpă constituie un puternic resort dramatic. În universul închis al lui Don Quijote, ridicolul și tristețea se îmbină înduioșător. După toate încercările de a-i frâna avânturile, prin trimiterea lor sistematică în derizoriu, *Sancho Panza* ajunge, iubindu-l, să-și înțeleagă stăpânul. Mărinimia și cumpătarea, idealismul și luciditatea, înflăcărea și prudența se întâlcesc într-un fermecător joc al contrariilor. Accesibilă copiilor, montarea Alinei Hiristea revelează, prin procedeele animației, semnificații majore ale textului. Le face atrăgătoare prin forța plastică a scenografiei – inspirată, grațioasă, elegantă – semnată de Aurel Cucu și prin pofta de joc (și de joacă) a actorilor: Ruxandra Lăzărescu, Vlad Crișan, Mircea Vank și Nicu Stanciu. Cuplul *Don Quijote – Sancho Panza* este interpretat de doi artiști admirabili, de talent ai trupei: Mihaela Dunga și Felix Arțuche.

Regizoarea a preferat ca personajele să-și continue, la infinit, drumul simbolic în cercul faptelor de arme, renunțând la epilogul trist al dramaturgului. Un dar făcut copiilor, spre a nu le curma *bucuria spectacolului*.

Teatrul de Păpuși Baia Mare – Don Quijote după Miguel de Cervantes. Dramatizarea: Xenia și Aurel Boeșteanu. Regia artistică: Alina Hristea. Scenografia: Aurel Cucu. Ilustrația muzicală: Alina Hristea și Czompa Laszlo. Cu: Mihaela Dunga, Ruxandra Lăzărescu, Felix Arțuche, Vlad Crișan, Mircea Vank, Nicu Stanciu. Data premierei: 10 martie 2001.

Din spatele gratiilor

Scena Naționalului din Cluj este populată de o lume întunecată. Este universul pușcăriașilor „de calibru greu”: condamnații la detenția pe viață. Spectacolul *Penitenciar* pornește de la povestirea *Însemnările mele* a lui Leonid Andreev, bazându-se, totodată, pe o cercetare sociologică, întreprinsă de inițiatorii proiectului – C.C. Buricea Mlinarcic (autorul dramatizării) și Gelu Badea (regizorul) –, alături de o echipă de televiziune, la Închisoarea de Maximă Siguranță din Craiova. Materialul cules a cunoscut și o variantă filmică. Scenariul de teatru s-a oprit asupra a două profiluri: cel al unui pictor și cel al unui specialist de excepție, doctor în matematică. Ei reprezintă două încercări de adaptare la o existență specială, încercări neizbutite, pentru că sfârșesc, amândoi, în chip tragic. Pictorul părăsește primul viața, după ce traversează o criză morală puternică. Matematicianul își asumă ușor (și pentru multă vreme) condiția de deținut, pe care dorește să și-o păstreze și atunci când i se oferă șansa de a fi grațiat. Devine un fel de „vedetă” a acestui spațiu (loc privilegiat al utopiilor negre), un lider, dar nespecific, pentru că și-a câștigat poziția prin inteligență și tact, și nu prin violență, cum ar fi fost firesc, în astfel de împrejurări, să se întâmple. Își dorește *penitența*, ajungând chiar să-și plătească un torționar – călăul închisorii, rămas fără slujbă, în urma abolirii pedepsei capitale. Practică un fel de exercițiu al fericirii, prin „fereastra zăbreliată” a celei, crezând că întrevece „marea

armonie și frumusețe a lumii”. Dezechilibrul survine după vizita iubitei, cea care îl asigurase de credința în nevinovăția lui și de credință, în general. ... Ființa idealizată îi apare, ca într-un vis, îi vorbește despre situația sa actuală (de soție și mamă), prezentându-i faptele dintr-o perspectivă edulcorată, chiar caricaturală. Umilit și dezamăgit, el înțelege zădărnicia sentimentului de dragoste cu care se amăgise ani în șir, pe care îl întreținuse himeric.

Textul, foarte interesant ca problematică, dar hibrid ca stil, păcătuiește prin verbiaj. Protagonistii discută prea mult, fără a se angaja în conflicte dramatice. Scrierea pare mai degrabă o dispută teoretică, ce contrastează ilar cu limbajul licențios întrebunțat pe alocuri. Regizorul Gelu Badea nu se lasă, însă, tentat de trivialitate, senzația „strunirii”, din acest punct de vedere, fiind o admirabilă calitate a montării. El ezită, însă, în rezolvarea unor secvențe, chiar esențiale, cum ar fi moartea celor doi eroi: așa cum se prezintă, ea poate fi – în ambele cazuri – și sinucidere, și crimă (!?). Tânărul director de scenă lasă aceste momente complet nedesluite, preferând „efectul” imaginilor (altfel, frumoase și, bineînțeles, „metaforice”). O altă lecție pe care Gelu Badea trebuie să o aprofundeze este lucrul cu actorii. Ei nu reușesc să își configureze, clar, rolurile. Partitura pictorului îl depășește pe Dragoș Pop care, în prezența lui Cornel Răileanu (singurul capabil de un desen exact al personajului), pare și